

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Rigsdagsbeslutning i Anledning af en under 22. December 1930 i Oslo mellem Danmark, den belgisk-luxembourgsk økonomiske Union, Nederlandene, Norge og Sverige afsluttet Konvention om økonomisk Tilnærmelse.

(Forslaget til Rigsdagsbeslutning findes i Tillæg A. Sp. 6511).

Sagen sættes til Forhandling.

Udenrigsministeren (P. Munch): Det Forslag til Rigsdagsbeslutning, som her foreligger, bærer den ejendommelige Titel: Konvention om økonomisk Tilnærmelse, og det er ogsaa netop Udtryk for et Ønske om en Samvirken mellem den Gruppe af Lande, som har sluttet denne Aftale. Det er Lande, om hvilke det gælder, at de ikke blot har ganske anselige økonomiske Fællesinteresser, men at de ogsaa i mange andre Henseender har, jeg vil ikke sige ensartet Karakter, men dog i mangt og meget større indbyrdes Lighed end de fleste andre Stater indenfor vor Verdensdel. Naar disse Stater nu har ønsket at give deres Samarbejde paa dette Omraade et traktatmæssigt Udtryk, er dette fremkaldt af de økonomiske Forhold, saaledes som de har udviklet sig, navnlig i Løbet af det sidste Aar eller maaske de sidste to Aar. Under de internationale Forhandlinger, som har fundet Sted, har der været en stigende Erkendelse af, at man i den europæiske Politik, der for Tiden føres paa Handelspolitikens Omraade, er inde i et urigtigt Spor, saa at hvis det skal lykkes at føre Europas Økonomi fremad igen, maa man opgive eller i hvert Tilfælde indskrænke den økonomiske Isoleringspolitik, der har fejret saa store Triumfer under den sidste Tids kriseagtige Forhold, og naa over til en mere liberal Handelspolitik. Denne Erkendelse kan vel siges i Øjeblikket at være nogenlunde udbredt i de allerfleste europæiske Stater blandt deres toneangivende Politikere og deres Økonomer, men den har hidtil for mange Staters Vedkommende kun i meget ringe Grad sat Spor i deres Handlinger. Mange af deres Handlinger er præget af en modsat Opfattelse. Sagen er, at naar de, der i og for sig erkender, hvad der er det rigtige, staar overfor Presset af kriseramte Erhverv, som haaber paa en vis Lindring ved en eller anden Beskyttelsesforanstaltning, giver de efter derfor. Dette har fremkaldt en Række handelspolitiske Beslutninger i nogle Stater,

navnlig i Tyskland, som har voldt megen Vanskelighed for den Gruppe af Lande, her er Tale om. Samtidig har der i disse Stater, som altsaa vi hører til, bredt sig en Bekymring for, at tilsvarende Anskuelser skulde vinde Raaderum ogsaa i det store Rige, som betyder endnu mere for vor Økonomi end Tyskland, nemlig England.

Ud af dette Indtryk af Vanskeligheder, foraarsagede af andre, eller Farer for saadanne Vanskeligheder er sprunget Ønsket om et Samarbejde mellem Stater med ensartede Interesser og mere eller mindre ensartede Forhold. Dette spirede først frem mellem Holland og Danmark i Sommeren 1929. Overfor de forskellige tyske Toldforanstaltninger begyndte man at træde i Forbindelse med hinanden, drøftede den Holdning, det maatte anses for rigtigt at indtage fra disse to Staters Side; det var jo dem, der var direkte og stærkt ramt af de tyske Foranstaltninger. Det samme gjaldt ikke Norge, Norge var mindre direkte paavirket deraf, men den norske Statsminister Mowinkel havde et stærkt Indtryk af de vidererækkende Følger, den almindelige uheldige Udvikling i Europas Handelspolitik kunde faa. Under en Samtale, vi havde i Sommeren 1930, fremførte han Tanken om, at dette kunde modvirkes gennem en Forstaaelse mellem visse Stater, han tænkte her paa de tre nordiske Lande og Holland, og da vi i September Maaned var samlet i Genève, tog han Initiativet til en Forhandling mellem Udenrigsministrene og andre delegerede fra disse 4 Lande. Den viste Enighed om Ønskeligheden af at tilvejebringe en Forstaaelse disse Stater imellem, og i de følgende Dage kom der tillige Føling med Belgien, hvormed følger Luxembourg, idet de to Lande har toldpolitisk Union. Det blev Aftalen, at naar man var vendt hjem hver til sit Land, skulde man fra norsk Side udarbejde et Udkast til en Overenskomst og tilstille de andre interesserede Lande det. Dette Udkast modtog vi saa nu i Efteraaret, og det indeholdt den Del af det, der her foreligger, nemlig selve Konventionen — ikke just i den Form, men dog i Hovedtrækkene af samme Indhold —, hvorefter man skulde gennem Aftaler forpligte sig til ikke at foretage Forhøjelser paa toldmæssigt Omraade uden indenfor en rimelig Tidsfrist at have meddelt de andre interesserede dette og eventuelt, hvis det ønskedes, ført en Forhandling om at give paatænkte Foranstaltninger en saadan Karakter, at de ikke kom dem paa tværs, som man havde truffet Aftale med.